

ISVU šifra	Naziv predmeta	Status predmeta	Semestar
121047	Politički pojmovi i ideologije	Obvezni	2
Tip predmeta	Oblici nastave (ukupan broj sati u semestru)	Samostalni rad (sati)	ECTS
Stručni	P      S      V      E-učenje 15      15	90	4
Nastavnik	doc.dr.sc. Petar Kurečić		
Suradnik	Petra Bagarić, asis.		
Cilj predmeta	Cilj je ovog kolegija upoznati studente s političkim pojmovima i ideologijama koje imaju važnu ulogu u našoj suvremenosti. To će im pomoći u razumijevanju političkih zbivanja i fenomena, kao i odnosa moći u društvu. Svaka od tih tema bit će promatrana u kontekstu vremena u kojem je nastajala, uz modifikacije i eventualne transformacije s kojima se tijekom povijesti suočavala. Težište će biti na njihovu značenju i korištenju na hrvatskoj političkoj pozornici, uz obvezni međunarodni diskurs. Na seminarском dijelu kolegija razmatrat će se karakteristični tekstovi koji se odnose na te pojmove i ideologije. Studenti će pripremati i izlaganja u kojima će po zadanim ideološkim modelima analizirati političku i društvenu zbilju.		
Ishodi učenja	1. Po odslušanom kolegiju studenti će moći : - Opisati političke fenomene i odnose u zajednici; - Prepoznati i definirati političke sadržaje; - Analizirati značenje ideja i ideologija u politici; - Primjenjivati znanja o modernim i suvremenim političkim ideologijama čitanjem knjiga, časopisa i novina; - Prakticirati znanja iz političke kulture i političke participacije.		
Uvjeti za upis predmeta (odslušan ili položen kolegij) te potrebna znanja i vještine	Nema.		
Vrste izvođenja predmeta	Predavanja Seminar i radionice	Komentari	
Obveze studenata			
Sadržaj predmeta			
Nastavna cjelina	Oblici nastave (sati)		
Demokracija – antička ishodišta, trajne vrijednosti: neupitnost procedure i brojki, uloga u pojedinim povijesnim razdobljima, oblici u suvremenim političkim sustavima (predstavnička, izravna, participativna), obilježja demokratske kulture, slabosti i ograničenja demokratskih modela, kontroverze hrvatske demokratske prakse.	Predavanja	Seminari	Vježbe
Autoritarna vladavina – protudemokratska ishodišta i ciljevi, komunistički i fašističko-nacistički totalitarni model, vođa kao neupitni autoritet čija je volja važnija od zakonskih rješenja, političko organiziranje, masovni teror, mediji i cenzura, permanentna indoktrinacija stanovništva, razlike između totalitarnih i autokratskih država.	1	2	E-učenje
Politika i društvo, građanska kultura, političko uvjerenje, politička kultura u demokracijama i autoritarnim režimima, elitistička politička kultura.	1	2	

Konzervativizam – demokratska ishodišta, suprotnost liberalizmu i racionalizmu, branjenje statusa quo i legalnosti, protivljenje svakom revolucionarnom procesu, bezuvjetno važenje prava. Liberalizam – sloboda kao temeljna vrijednost, individualizam iznad svakog kolektivizma, jednakost i tolerancija, stav prema vlasništvu i poduzetništvu, potiskivanje uloge države.

1

2

Populizam – antički model „kruha i igara“, djelovanje stranaka ili pojedinaca u interesu najširih slojeva, odbacivanje „otuđenih“ društvenih elita, lijevi i desni populizam, hrvatski primjeri, teorijska dilema. Fundamentalizam – termin iz američke protestantske teologije, „izvornost“: vraćanje na temeljna načela i običaje neke religije ili ideologije, negacija modernizma i opiranje svemu novom.

1

2

Izbori i birači: izborni sustavi, ponašanje birača, referendumi. Interesne skupine: klasifikacija, kanali, uvjeti i utjecaji, interesne skupine u demokratskim državama i interesne skupine u autoritarnim državama.

1

2

Izvršna vlast: predsjednička vlada, parlamentarna vlast, polupredsjednička izvršna vlast.

1

2

Birokracija: evolucija, regrutacija, organizacija, odgovornost, novi javni menadžment, birokracija u demokracijama i autoritarnim državama.

Javne politike – pojam, značenje, javne politike u razvijenim demokracijama, javne politike u autoritarnim državama.

1

2

Centralizacija/decentralizacija – proces centralizacije kao karakteristika manjkavih demokratskih sustava, vladavina iz jednog središta, financiranje jedinica lokalne uprave iz državnog proračuna, kapitalni projekti velikim dijelom iz resornih ministarstava i javnih poduzeća, politički diktat.

1

2

Kapitalizam – sredstava za proizvodnju u privatnim rukama, slobodna konkurenca i slobodno tržište, profit kao smisao poduzetništva, težnja minimalizaciji uloge države u ekonomskoj politici, tvrtke u državnom vlasništvu, europski modeli socijalne osjetljivosti i državnog intervencionizma, hrvatski „divlji kapitalizam“ na valu „kriminalne privatizacije“, kineski model kapitalizma bez demokracije.

1

2

Socijalizam – utopiska izvorišta, jednakost svih građana kao temelj, različitost oživotvorenja pojma u komunističkom jednostranačju i parlamentarnoj demokraciji: velika ideološka sukobljavanja, teorija i poredak koji teži socijalizaciji, tj. podruštvljenju temeljnih uvjeta ljudske egzistencije, težnja kontroli privatnog vlasništva, suprotnost konceptu liberalnog individualizma, državna briga za društveni sklad i posebna briga o socijalno ugroženima, programski nositelji socijalističke i socijaldemokratske stranke

1

2

Komunizam – jednostranačka vladavina, preuzimanje kontrole nad sredstvima za proizvodnju. Oživotvorenje Marxovih i posebice Lenjinovih ideja u državama realnog socijalizma tj. komunizma. Deformacije ideja, diktature, zločini.

1

2

Korporativizam/pluralizam – korporativizam kao tipični europski model socijalnog partnerstva: sustav moći odozgo prema dolje, tripartitnost: ključne odluke u dijalogu vlade i krovnih udruženja koja predstavljaju rad (sindikati) i kapital (poslodavci), zamjena za utjecaj poslušnost članstva, pluralizam kao američki model „vladavine mnogih“, utjecaj odozdo prema gore, mnogo konkurentske interesne skupine vrše pritisak na vlast, bez dominacije samo jedne elite.

Klijentelizam – politika koja se temelji na odnosima pokrovitelj (politička stranka) - klijent (interesna skupina), odnosi prožeti tradicionalizmom s izraženim osobnim afinitetima, posebno izraženo u autoritarnim sustavima i nestabilnim demokracijama, davanje prava ili neki oblik financiranja u zamjenu za glasove na izborima, izvođenje političke i gospodarske nejednakosti, hrvatske stranke od uvođenja višestraća prožete su klijentelizmom.

Globalizacija – odgovor na gospodarski protekcionizam, proces koji vodi postupnom ukidanju međudržavnih ograničavanja protoka roba, usluga, ljudi i ideja, krajnji cilj: jedinstvena svjetska vlast, jačanje tržišne utakmice u cilju kvalitetnijih i jeftinijih roba i usluga, jačanje suradnje među državama vodi eliminaciji ratnih prijetnji, posebna uloga medija u procesu globalizacije, jačanje antiglobalističkog pokreta na tezi o „cementiranju“ i produbljivanju nejednakosti u svijetu.

Obvezna literatura	1. Hague, R., Harrop, M. (2009), Komparativna vladavina i politika, Golden Marketing – Tehnička knjiga, Zagreb.
Dopunska literatura	1. Chomsky, N. (2004), Stari i novi svjetski poredci, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb. 2. Freedon, M. (2006), Političke ideologije, Algoritam, Zagreb.
Način provjere ishoda učenja	Kolokvij, referat – praktični zadaci, usmeni ispit.
Završni / Diplomski rad	Da